

Niepełnosprawność towarzyszy człowiekowi od samego początku. Jest konsekwencją istnienia człowieka. Jednak siła obciążenia, zmian fizycznych i psychicznych, które powoduje sprawiła, że człowiek nie zawsze wiedział, jak ma się zachować. W związku z tym tworzył schematy zapewniające poczucie bezpieczeństwa osobom zdrowym.

To, co niezrozumiałe, niezgadzające się z filozofią danej epoki było zwykle usuwane, w skrajnych sytuacjach zabijane. Chociaż dziś wydaje się nam to barbarzyńskie, nie mamy prawa osądzać tamtych kultur. Za jakiś czas część naszych schematów działania zostanie z pewnością uznana za barbarzyńskie.

Utrata zdrowia i przekroczenie progu niepełnosprawności może nastąpić na każdym etapie życia człowieka, w wyniku nieszczęśliwego wypadku lub choroby. Najogólniej niepełnosprawność można podzielić na cztery grupy: fizyczną, psychiczną, sensoryczną i mieszaną. Jedną cechę mają wspólną - zmieniają, utrudniają życie danej osobie i jej najbliższemu otoczeniu. Z tego powodu jest to problem, z którym cywilizacja borykała się od początku, tworząc wobec niepełnosprawnej części społeczeństwa następujące postawy: dyskryminacji i wyniszczenia, izolacji i opieki, segregacji i integracji.

Pierwsza postawa - dyskryminacji i wyniszczenia - pojawiła się już na początku cywilizacji. Stosowana była przez ludy o nieznacznym rozwoju medycyny, gdzie wszystko co inne i nieznane, tłumaczone było interwencją sił nieczystych lub pijanych bogów (np. Mezopotamia.) Z kolei w starożytnej Sparcie obowiązywał bezwzględny nakaz uśmiercania niemowląt, które po urodzeniu były słabe lub upośledzone. Starożytni Grecy, którzy wielbili piękno i siłę fizyczną, zrzucali kalekie noworodki ze skały. Starożytni Żydzi niepełnosprawność uznawali za karę bożą i w konsekwencji zabijali lub skazywali na wygnanie. Te praktyki występują nadal w dzisiejszych czasach wśród ludów pierwotnych ? Masajowie zabijają dzieci, które w chwili narodzenia mają widoczną niepełnosprawność, a w Nowej Gwinei w plemieniu Woego grzebie się je żywcem. Kolejny przykład to plemię Junków w Sudanie, które jeszcze do niedawna dzieci

niepełnosprawne porzucało w gąszczach lub leśnych jaskiniach. Jednak i w tych ciemnych czasach można zauważyć promyk światła, prowadzący do idei pełnej integracji. W okresie rozkwitu kultury greckiej osoby chore psychicznie były leczone w świątyniach, a Republika Rzymska uchwaliła prawo nakazujące opiekę nad osobami niepełnosprawnymi. Obecnie zaś Dahamejowie z Afryki Zachodniej wybierają policjantów spośród osób niepełnosprawnych fizycznie, gdyż według ich wierzeń są oni pod opieką sił nadprzyrodzonych.

Postawa izolacji i opieki pojawiła się w Średniowieczu i wynikała z filozofii tamtej epoki. Sposób rozumienia życia sprawił, że zaczęto organizować pierwsze przytułki ? a więc i opiekę, z drugiej strony specyficzne pojmowanie funkcjonowania świata, oparte na przekonaniu o opętaniu osób niepełnosprawnych sprawiło, że byli oni wystawiani w klatkach na widok publiczny. ?Przedstawienia? te odbywały się w niedzielę i święta, a tłum za drobną opłatą mógł drażnić nieszczęśników. Dwie kolejne epoki czyli Odrodzenie i Oświecenie były kontynuacją izolacji, zmienił się tylko sposób rozumienia przyczyn niepełnosprawności ? była ona dopustem bożym za grzechy niepełnosprawnego lub jego rodziny.

Postęp medycyny i rozumienia świata sprawił, że w wieku XIX i XX nastąpił podział rodzajów niepełnosprawności i segregacja ich w zależności od potrzeb w kształceniu i opiece.

W obecnych czasach podejście do osób niepełnosprawnych zmierza ku pełnej akceptacji i integracji. Jednakże tempo osiągania tego celu jest różne.

Podsumowując ? zrozumienie osób niepełnosprawnych nie zawsze jest łatwe, ale daje satysfakcję i odsłania świat pełen innych wartości.